

УДК 81'373.7:070.16 = 111

**ЛІНГВАЛЬНІ ЧИННИКИ
ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ
(на матеріалі англомовної “жовтої” періодики)**

Н.Г. Сіденко (Херсон)

Стаття присвячена з'ясуванню механізму деформації фразеологізму як лінгвістичного явища. Деформація фразеологічної одиниці розглядається як дискурсивна особливість фразеологізмів. Увага приділяється визначенню головних системних чинників таких деформацій. Особливо підкреслюється діалектичний характер зв'язку між лінгвальними чинниками фразеологічної деформації та її прагматичним ефектом.

Ключові слова: деформація фразеологізмів, дискурсивна особливість, прагматичний ефект, чинники фразеологічної деформації.

Сіденко Н.Г. Лингвистические факторы фразеологической деформации (на материале англоязычной “желтой” периодики). Статья посвящена выяснению механизма деформации фразеологизма как лингвистического явления. Деформация фразеологической единицы рассматривается как дискурсивная особенность фразеологизмов. Уделяется внимание определению основных факторов таких деформаций. Особенно подчеркивается диалектический характер связи между лингвальными факторами фразеологической деформации и ее прагматическим эффектом.

Ключевые слова: деформация фразеологизмов, дискурсивная особенность, прагматический эффект, факторы фразеологической деформации.

Sidenko N.G. Linguistic factors of phraseological deformation (on the material of the English “yellow” periodicals). The article is devoted to clarifying the mechanism of phraseological deformation being a linguistic phenomenon. The deformation of phraseological units is considered as their discourse feature. Attention is paid to defining the basic system factors of such deformations. It is specially noted that the relations between the factors of phraseological deformation and its pragmatic effect are of dialectical character.

Key-words: deformation of phraseological units, discourse feature, pragmatic effect, factors of phraseological deformation.

Синергетичним продуктом злиття знань різних наукових галузей у реалізації ефективних комунікативних дій у соціумі є використання соціально-психологічних впливів на людину, серед вербальних засобів реалізації яких лінгвісти особливо виділяють фразеологічні деформації. Інтерес до феномену деформації фразеологізмів як засобу мовленнєвого впливу у пресі зумовлений тим, що газетна мова виключно “фразеологізована”, бо стандартність і експресія типово газетних висловлювань є невід’ємними властивостями цієї мови [6]. Дослідити функціональний аспект такої мови неможливо без ретельного вивчення та аналізу лінгвістичної природи деформації фразеологізмів. Саме ця проблема зумовлює актуальність її наукової

розробки. Мета дослідження полягає у з'ясуванні механізму деформації фразеологізму як лінгвістичного явища. Об'єктом аналізу є деформація зовнішньої форми та змісту фразеологічної одиниці. Предметом дослідження слугують лінгвальні чинники, що зумовлюють механізм фразеологічних деформацій. Матеріалом для аналітичного спостереження послужили британські та американські видання “OK!”, “The National Enquirer”, “The Daily Star”, “The Daily Express.”

З поняттям деформації фразеологічної одиниці (ФО) пов'язані питання дефініції фраземи, смислової структури ФО, співвіднесеності зі словом, поняттями узуального і okazіонального значення фразеологізму, усталеності й роздільнооформленості.

Дослідженням цих питань займалися: М.Ф. Алевиренко, Н.М. Амосова, Г.В. Артемова, В.Л. Архангельський, Н.І. Астаф'єва, О.С. Ахманова, Я.А. Баран, О.М. Баранов, В.В. Виноградов, С.Г. Гаврін, О.В. Ганапольська, Т.С. Гусейнова, Д.Н. Давлетбаєва, В.Л. Дашевська, Д.О. Добровольський, Л.І. Захарова, В.Д. Кашин, М.М. Копиленко, О.В. Кунін, А.М. Мелерович, В.М. Мокиєнко, А.С. Начисчионе, Г. Пауль, З.Д. Попова, О.В. Рибкіна, Н.М. Семененко, О.І. Смирницький, Н.О. Стебелькова, В.М. Телія, І.Ю. Третьякова, Дж. Уоррел, Н.Л. Шадрін, М.М. Шанський, Д.М. Шмельов, Л.В. Щерба та ін.

Фразеологізми – це високо інформативні одиниці мови, які не можна розглядати як “зайві прикрашення”, це є мовна універсалія [10, с. 5]. Фразема – це стійке сполучення слів з цілісним та переносно-образним значенням, що безпосередньо не виходить із суми значень її лексичних компонентів, це – відтворювана мовна одиниця з двох або більше слів, стала за складом [1, с. 15; 11, с. 8–9; 17, с. 116]. Головними категоріальними ознаками фразеологічної одиниці виділені: відтворюваність у готовому вигляді, постійність складу, послідовність порядку, непроникливість, усталеність, цільність значення, роздільність структури [1, с. 24; 17, с. 111–114]. У лінгвістичних дослідженнях певним ознакам надається пріоритет. Так, за М. М. Шанським, відтворюваність зумовлює всі інші характеристики ФО [18, с. 20–22]. Протилежну точку зору відстоює О.В. Кунін, вважаючи усталеність першопрчиною відтворюваності [10, с. 25].

Виділення ознак ФО пов'язане з встановленням ізоморфізму внутрішнього і зовнішнього її планів. Ізоморфізм – це наявність загальних та співвіднесених ознак у одиниць, приналежних до різних рівнів структури [1, с. 111]. Фразеологія виникла з теорії еквівалентності фразеологічної одиниці слову, в основу якої були покладені ідеї Ш. Баллі. Він ставив фразеологічність словосполучення у залежність від наявності у нього слова-індентифікатора. Якщо сполучення є загальноновживаним, то воно рівняється простому слову. Наявність такого синоніму розглядалася у якості внутрішньої ознаки цілісності фразеологізмів. Але ж вільні сполучення теж можуть мати слова-синоніми, а деякі фразеологізми

(говірки, приказки) ідентифікуються лише реченням. Тому теорія повної еквівалентності ФО слову була замінена теорією співвіднесеності. Смыслові структури ФО і слова не вичерпуються лише їхніми значеннями й ніколи не співпадають, що надає право виділяти фразеологічне і лексичне значення [11, с. 9]. Цілісне значення фразеологізму виникає у результаті злиття значень окремих складових в єдину узагальнено-переносну семантику цілого, що є наслідком семантичної трансформації усього сполучення-прототипу [17, с. 119; 1, с. 27]. Опосередкування між фразеологізмом та значенням фраземотворчої бази виступає внутрішньою формою (ВФ) фразеологізму. ВФ фразеологізму – це результат складних мовленнєво-розумових процесів, що зумовлюють мовну об'єктивізацію психічних форм відображення дійсності [1, с. 56–58]. Фразеологічне значення базується на метафоричному переносі, де перше значення декодує ВФ фразеологізму у другому (фразеологічному) значенні [7, с. 8]. При розгляданні співвіднесеності фразеологізмів і слів враховуються семантичні, стилістичні, граматичні, структурні особливості фразеологізмів. При синтагматичному аналізі цих відносин важливо враховувати їхні узуальні та оказіональні особливості функціонування у контексті [10, с. 6–10].

Функціонування фразеологізму в узуальному та оказіональному вживанні було відмічено задовго до появи самих термінів – загальнономвне використання, набуття нових художньо-естетичних якостей у переоформленому вживанні, “аномалії” мови [17, с. 136–137; 3, с. 35–36]. Вперше у лінгвістичну літературу ці поняття ввів Г. Пауль, хто розумів узуальне значення як сукупність уявлень, що складають зміст даного слова, а оказіональне – як ті уявлення, які мовець пов'язує з цим словом у момент його реалізації, і ті, які слухач пов'язує з даним словом [12, с. 94]. Оказіональне вживання фразеологізмів розширює комунікативні можливості мови, що базуються на їхньому узуальному використанні, відіграють роль потужного засобу збагачення ресурсів комунікації, оскільки надають можливість відобразити те, що неможливо відобразити фразеологізмом в узуальному вживанні [10, с. 108–110]:

Play a trump card – to use an advantage: “Eva is playing every card she's got in order to win

Josü's heart", revealed the close source
(23, с. 3).

За оказіональних змін значення фразеологізму у наданому прикладі набуває нових відтінків – використати не тільки ті переваги, які напевно ведуть до перемоги, але й залучити всі можливості, які б спрацювали на користь успіху.

Hot spot – a place that is popular for entertainment or a particular activity: It was inspired by Kelly's book, In the Spirit of the Hamptons, about the Long Island summer spot for the rich and famous (22, с. 48).

Трансформована фразеологічна одиниця вказує на важливий сезонний фактор місця для розваг.

To have all one's eggs in one basket – to depend completely on one thing or one course of action in order to get success, so that you have no other plans if this fails: And the foul-mouthed celebrity chef, has a LOT to lose. The industry magazine "Ad week" recently revealed that Gordon Ramsay has a lot of eggs in his basket (20, с. 20).

Контекст загрозованої, дуже ризикованої ситуації пом'якшується новим змістом фразеологізму – Гордон Рамсей ризикує, але не всім.

Go/walk down the aisle – to get married: With a possible baby bump that will get harder to hide, GEORGE and AMAL are ready to race down the aisle! (25, с. 38). *Lock horns – to argue or fight with someone: On May10, the two were spotted locking lips at Nobu restaurant in Malibu* (23, с. 2).

У першому з двох останніх прикладів за рахунок фразеологічної деформації реалізується натяк на причину поспіху одружитися, а у другому – на палкі почуття, жваві поцілунки, що нагадують боротьбу.

Оказіональні одиниці, створені з різними комунікативними цілями, демонструють потенціал мовної системи. При оказіональній трансформації фразеологізму відбуваються кількісні та якісні перетворення зовнішнього плану, що призводить до зміни внутрішнього плану – семантики й образності [15, с. 1, 84]. Деформації ФО збагачують образність фразеологізмів. Деформація фразеологізму – це будь-яке відхилення від загальноприйнятої норми, закріпленої у лінгвістичній літературі, а також імпровізована зміна з експресивно-стилістич-

ною ціллю [6, с. 7]. Деформований фразеологізм інтерпретується як "живий" мовний знак, експресивно-асоціативний спосіб фокусування багатоканальної смислової енергії вербалізованого нового або переосмисленого значення, виникаючого у процесі перекроювання або оновлення мовної картини світу [1, с. 225]. Деформація є дискурсивною особливістю фразеологізмів, а частотність деформацій ФО зумовлена дискурсом [8, с. 177]. Оказіональне перетворення ФО, адаптованої для конкретного дискурсу, несе в собі велике смислове і стилістичне навантаження [16, с. 127]. При деформації фразеологізму відбувається актуалізація потенційного слова, що розкриває семантичні можливості у складі ідіоматичного цілого, тому тотожність або усталеність ФО є передумовою її деформації. Думки вчених про фразеологічну усталеність не співпадають. Розповсюдженим розумінням цього поняття є відтворюваність у готовому вигляді. Концепція усталеності, за В.Л. Архангельським, базується на внутрішній залежності між постійними та змінними членами фразеологізму. О.В. Кунін поклав в основу своєї концепції усталеності поняття обсягу інваріантності різних аспектів фразеологічного рівня. В.М. Телія пропонує розглядати варіативність у семіологічному аспекті [14, с. 43]. Фразеологічна усталеність – це об'єм притаманній різним аспектам фразеологічних одиниць інваріантності, що зумовлює їхню відтвореність у готовому вигляді й тотожність за всіх узувальних і оказіональних змін [10, с. 24]. Усталеність ФО заснована на характерних їй типах інваріантності, тобто незмінності певних її елементів за умов нормативних змін. Фразеологічні варіанти – це різновиди ФО, тотожні за якістю та кількістю значень, стилістичними та синтаксичними функціями при частковій відмінності у лексичному складі, словоформах і порядку компонентів [11, с. 6–8]. Спектр варіювання у лексичному складі ФО може бути досить широким:

To batter/beat/butt/knock/run one's head against a brick/stone/wall – to make no progress at all in what you try hard to do: La Toya was furious after Arsenio poked fun at her 1889 spread in "Playboy", and he butted heads with Spike Lee over comments Spike made about Arsenio's pal Whoopi Goldberg (20, с. 51).

Англійській мові притаманна бідна система синтетичних елементів формотворення. Кількість часткових відмінностей у словоформах зростає за рахунок видо-часових форм, які є частиною розгалуженої дейктичної системи часової референції [19, с. 301], альтернантів (*one/ one's, somebody/ somebody's*) та можливості дієслівних компонентів бути вжитими у пасивному або активному стані:

One's jaw dropped (a mile) – surprised and shocked: Sexy Sandra Bullock has been dropping jaws in Hollywood with a fantastic makeover (20, с. 20). De Niro's jaw dropped as the wacko "writer" gushed: "Now that Robin's dead, this movie can finally be made" (28, с. 13). To lead smb by the nose – to influence someone so much that you can completely control everything that they do: Most people give you cocaine when you are famous. It gives a certain control over you... You are being led around by your nostril (26, с. 31).

Послідовність компонентів ФО теж припускає варіації, але у офіційно закріплених межах:

To put blinkers on smb/ keep smb in blinkers – to stop smb from discovering the truth: Nikki wants the fairy-tale ending so badly that she puts blinkers on (27, с. 32). To pull all the stops out/to pull out all the stops – to do everything you possibly can to make something happen and succeed: But now that this new talk show is debuting soon, he's pulling out the stops to fix things (20, с. 50).

Потенціал варіювання ФО дуже широкий, і межі фразеологізму можуть іноді розмиватися [5, с. 17]. Мінімальну усталеність ФО складають наступні показники: усталеність вживання, семантична ускладненість, роздільнооформленість, неможливість побудови перемінного сполучення слів за структурно-семантичною моделлю. Ці показники усталеності у сукупності надають мінімальний фразеологічний варіант, тобто мінімальну сукупність константних складових у плані форми і змісту [10, с. 25]. Усталеність нижче мінімальної ставить словосполучення за межі фразеології. Мінімальна усталеність – це "поріг" тотожності фразеологізму і критерій його фразеологічності. Збереження образу фразеологізму при деформації можливе лише тоді, коли зовнішній вплив не пере-

більшує цей поріг. Усталеність – це міра або ступінь семантичної єдності у залежності від умотивованості значення. Неаддитивність складання змістів, неумотивованість, непрозорість виведення значення фразеологізму складають поняття ідіоматичності [4, с. 17, 34; 1, с. 26, 24, 50]. Ідіоматичність забезпечує максимальний ступінь усталеності фразеологізмів, які не дозволяють ніяких нормативних змін [10, с. 24]:

He didn't understand a word they were saying. At first, he didn't mind. But when it was finally adios familia time, Sofia whispered sexily: "Everybody loved you... they all thought you were so handsome... and now, at last, we can have alone time, mi amor!" (26, с. 13). Mariah's used to getting what she wants, but Nick will fight her tooth and nail for the money (26, с. 43).

У плані використання прагматичного потенціалу фразеологізму ознака фразеологічної усталеності безпосередньо пов'язана з ознакою роздільнооформленості. Вузьке розуміння роздільнооформленості тільки як граматичного оформлення недостатньо для англійської мови з її обмеженими морфологічними засобами. Роздільнооформленість – це особливість побудови синтаксичної єдності, яка полягає у тому, що її складові є окремі слова [2, с. 376]. У лінгвістиці виділяють узуальні та okazіональні показники роздільнооформленості. До узуальних показників роздільнооформленості відносяться морфологічні зміни (синтетичні елементи формотворення), морфолого-синтаксичні варіації, структурно-семантичні зміни. Okazіональні показники можуть виконувати роль доповнення або бути єдиним доказом фразеологічності звороту. До головних okazіональних показників роздільнооформленості відносяться два типи структурно-семантичних перетворювань, не характерних словам з приводу їхньої цільнооформленості: уклинювання та розрив. Okazіональні елементи, що уклинюються, розширюють структуру ФО. Це є прикладом синтаксичного показника роздільнооформленості. Уклинювання демонструє актуалізацію у мовленні невтраченого лексичного значення компонентів шляхом сполучення з перемінними елементами:

To fight like cat and dog – to argue a lot because you don't like smb or disagree with people: The pair fought like buff, well-oiled cats and dogs on the original set, and sources say that Alex, 24, is the only original star not yet signed up for the new film (24, c. 11). Follow in one's footsteps – do the same job or to work or live in the same way as someone else before you, esp. someone in your family: Alessandra Ambrosio's daughter Anja, 5, is clearly following in mama's fashionable footsteps. The pair were wearing colorful looks for the stroll on the beach (25, c. 22).

Розрив не міняє компонентний склад ФО, але створює певний стилістичний ефект:

To burn ones bridges/boats – to do something with the result that you will not be able to return to a previous situation again, even if you want to: But today, numerous talk shows compete for stars and Arsenio knows he has to rebuild bridges he burned with celebs such as Madonna, Roseanne Barr, Spike Lee, La Toya Jackson and former BFF Eddie Murphy (20, c. 50).

Роздільнооформленість структури фраземи на фоні її цілісного узагальнено-переносного значення дає можливість не тільки активізувати потенції фразем, але використати можливості різних синтаксичних структур, які не повністю втратили своє граматичне значення у процесі фразеологізації [1, с. 29]. Втрата фразеологізмом роздільнооформленості призводить до дефразеологізації [10, с. 37–38]. Саме ознака роздільнооформленості ФО робить можливими оказіональні зміни і є передумовою можливих її деформацій.

Головні чинники фразеологічної деформації – усталеність ФО і їхня роздільнооформленість – вступають у складні відносини між собою і суміжними поняттями. Усталеність ФО, навіть мінімальна, тобто порогова, неможлива без роздільнооформленості її побудови. Без роздільнооформленості, яка припускає комплексивність ФО (ускладненість її функціонально-семантичної структури), не може йти мова ні про усталеність фразеологізму, ні про існування фраземи взагалі [9, с. 37].

Існує певна суперечлива єдність усталеності й мінливості. Усталеність має свій прояв у варіативності, а варіативність ФО зумовлює її уста-

леність [10, с. 7]. Діалектична єдність цих двох протилежних характеристик фразеологічних одиниць забезпечує і функціонування, і постійний розвиток фразеології [1, с. 74].

Діалектичний характер носить зв'язок між цілісним значенням ФО і її роздільнооформленістю. Лексичне значення компонентів й цілісне значення фразеологізму знаходяться у відносинах зворотної пропорційності – чим більше послаблено (або втрачено) лексичне значення компонентів, тим цілісніше значення ФО [10, с. 72]. Вочевидь, чим цілісніше значення ФО, тим більшим ступенем усталеності вона володіє. Чим більше усталена єдність, тим більший прагматичний ефект досягається при фразеологічній деформації, наприклад:

First of all – before anything else: Second of all, the last thing I want is to have my woman leave me now (21, c. 7).

Деформація ідіоматичного цілого породжує неочікувані змісти – у чоловіка не дуже багато бажань; він не дає високої оцінки ні жінці, ні стосункам з нею, бо відводить цьому друге і останнє місце, або намагається за цим приховати свої істинні почуття і відплатити таким чином за образу; мовець з гідністю висловлює своє категоричне ставлення до ситуації.

І, навпаки, чим більше одиниця схильна до модифікацій, тим менше ступінь її усталеності, тим менший прагматичний ефект від її деформації:

Slow and sure – to gain the necessary (correct) result not being in a hurry: I may be slower than most but I'm probably just as accurate (21, c. 26).

За оказіональних змін ФО її усталеність падає до мінімальної й при цьому не порушує тотожності ФО. Але самому оказіональному варіанту не властива усталеність, бо він не відтворюється у готовому вигляді і може розглядатися як вільне словосполучення. Увесь прагматичний ефект деформації ґрунтується на контрасті, на грі узуального та оказіонального фразовживання [13, с. 16].

Можна припуститися висновку, що прагматичний потенціал ФО розширюється завдяки її деформації, ціллю якої є експресивно-стилістичний ефект або оновлення/зміна мовної картини світу. Деформація ФО розглядається як дискурсивна особливість фразеологізмів, бо вирішує певні стратегічні

плани окремого дискурсу. Усталеність та роздільно-оформленість виступають системними чинниками фразеологічної деформації. Усталеності притаманний градуальний характер – від мінімального ступеня стійкості до максимального. Мінімальний поріг усталеності, за яким фразеологізм вже не існує, складає сукупність константних складових у плані форми і змісту. Максимальна усталеність передбачає крайню міру непрозорості виведення значення фразеологізму. Варіативні межі, які забезпечують тотожність фразеологізму, надають широкі можливості для актуалізації потенцій фразеологізму при його деформаціях. Діалектичні взаємовідносини між пов'язаними з фразеологічною деформацією поняттями описуються категоріями якості (цілісної і сталого сукупності специфічних ознак), кількості (відмінності всередині певної якості), міри (відповідності кількісних відмінностей всередині якості певним межам) та категоріями тотожності (усталеності) і відмінності (мінливості). Цей факт підкреслює потенційну здатність мови до змін і трансформацій як окремої “живої” системи, яка підпорядковується загальним законам розвитку.

Результати проведеного аналізу можуть бути використані у перспективі для дослідження ілюктивних потенцій фразеологічних деформацій на різних мовних рівнях у рекламному, медійному, політичному дискурсах. Найбільш привабливим для подальших лінгвістичних розвідок ми вважаємо дослідження фразеологічної деформації як потужного важеля мовленнєвої маніпуляції у сучасних ЗМІ, зокрема – у розрізі прагматичної спрямованості англійської “жовтої” преси.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алефиренко Н.Ф. Фразеология и паремология : [учеб. пособие для бакалаврского уровня филол. образования] / Н.Ф. Алефиренко, Н.Н. Семенов. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 344 с. 2. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов / О.С. Ахманова. – М., 1966. – 607 с. 3. Балли Ш. Общая лингвистика и вопросы французского языка / Ш. Балли ; [пер. с 3-го фр. изд. Е.В. и Т.В. Вентцель. Редакц., вступ. статья Р.А. Будагова]. – М. : Изд-во иностр. лит., 1955. – 416 с. 4. Баран Я.А. Основні питання загальної та німецької фразеології / Я.А. Баран. – Львів : “Вища школа”, вид-во при Львів. ун-ті, 1980. – 156 с. 5. Баранов А.Н. Основы фразеологии (крат-

кий курс) : [учеб. пособие] / А.Н. Баранов, Д.О. Добровольский. – [2-е изд.]. – М. : ФЛИНТА, 2014. – 312 с. 6. Гусейнова Т.С. Трансформация ФЕ как способ реализации газетной экспрессии : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 / Т.С. Гусейнова. – Махачкала, 1997. – 23 с. 7. Дашевская В.Л. О семантических параметрах фразеологических комплексов / В.Л. Дашевская // Системная организация английской фразеологии : сб. науч. трудов. – Вып. 262. – М. : Изд-во Московского ордена Дружбы Народов государственного педагогического института иностр. языков им. Мориса Тореза, 1986. – С. 5–11. 8. Кабанова Е.Ю. Идиоматическая фразеология в дискурсе: на материале английской и американской рекламы : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Е.Ю. Кабанова. – Москва, 2000. – 183 с. 9. Кашин В.Д. Компликативность фразеологических сочетаний как системообразующий фактор / В.Д. Кашин // Системная организация английской фразеологии : сб. науч. трудов. – Вып. 262. – М. : Изд-во Московского ордена Дружбы Народов государственного педагогического института иностр. языков им. Мориса Тореза, 1986. – С. 37–46. 10. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка : [учебник для ин-тов и фак. иностр. яз.] / А.В. Кунин. – [2-е изд., перераб.]. – М. : Феникс, 1996. – 381 с. 11. Кунин А.В. Фразеология современного английского языка: опыт систематизированного описания / А.В. Кунин. – М. : Международные отношения, 1972. – 289 с. 12. Пауль Г. Принципы истории языка / Г. Пауль ; пер. с нем., под ред. А.А. Холодовича. – М., 1960. – 501 с. 13. Рыжкина Е.В. Фразеологическая окказиональность в английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Е.В. Рыжкина. – Москва, 2003. – 236 с. 14. Телия В.Н. Русская фразеология: семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В.Н. Телия. – М. : Школа. “Языки русской культуры”, 1996. – 284 с. 15. Третьякова И.Ю. Окказиональная фразеология: структурно-семантический и коммуникативно-прагматический аспекты : автореф. дис. на соискание учен. степени доктора филол. наук : спец. 10.02.01 / И.Ю. Третьякова. – Ярославль, 2011. – 23 с. 16. Федулёнок Т.Н. М.В. Ломоносов и поликодовое информационно-образовательное пространство / Т.Н. Федулёнок, Р. Воронин // Вестник СВФУ. – Том 9, № 3. – Архангельск, 2012. – С. 116–130. 17. Шанский Н.М. Лексика и фразеология современного русского языка : [пособие для студентов-заочников фак-тов рус. яз. и лит-ры пед. ун-тов] / Н.М. Шанский. – М. : Гос. учеб.-пед. изд-во Мин-ва

просвещения РСФСР, – 1957. – 169 с. 18. Шанский Н.М. Фразеология современного русского языка / Н.М. Шанский. – М. : Высшая школа, 1985. – 160 с. 19. Brandt P. Sprachwissenschaft: Ein roter Faden für das Studium der deutschen Sprache // P. Brandt, R.-A. Dietrich, G. Schön. – Köln : Böhlau Verlag GmbH & Cie, 2006 – S. 329.

ІЛЮСТРАТИВНІ ДЖЕРЕЛА

20. The National Enquirer. – September 2, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/National+Enquirer> 21. The National Enquirer. – September 23, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/National+Enquirer> 22. ОК! – December 2, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/OK> 23. The National Enquirer. – June 2, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/National+Enquirer> 24. ОК! – July 21, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/OK> 25. ОК! – September 1, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/OK> 26. The National Enquirer. – September 1, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/National+Enquirer> 27. ОК! – September 8, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/OK> 28. The National Enquirer. – September 15, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pdfmagazines.org/tags/National+Enquirer>